

<p>ЗАТВЕРДЖЕНО Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди від «___»_____ 2022 року протокол № ___</p>		<p>Шифр документу __-__/_/_/.22</p>	<p>Система управління якістю ХНПУ імені Г.С. Сковороди</p> <p>ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ в ХНПУ імені Г.С. Сковороди</p>	<p>УВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора від _____ 2022р. № _____-од</p> <p>_____ Юрій БОЙЧУК</p>
--	---	---	--	---

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Загальні положення

1.1. Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (далі – Положення) є основним нормативним документом, що визначає порядок запровадження та організації дуальної форми здобуття вищої освіти в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (далі – Університет).

1.2. Дуальна форма здобуття вищої освіти (далі – ДФЗВО) в Університеті передбачає здобуття освіти здобувачами денної форми шляхом поєднання навчання в Університеті з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі - Роботодавці) для набуття певної кваліфікації на основі договору.

1.3. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про зайнятість населення», Кодексу законів про працю, Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти та наказу МОН України від 15.10.2019 № 1296, а також на підставі досвіду, набутого за час провадження дуальної форми здобуття освіти в межах пілотного проекту МОП України.

1.4. Метою провадження дуальної форми здобуття освіти є підвищення якості підготовки здобувачів освіти до професійної діяльності.

1.5. Основними завданнями навчання за дуальною формою здобуття освіти є:

- зміцнення та вдосконалення практичного складника освітнього процесу із забезпеченням досягнення результатів навчання, визначених відповідним стандартом освіти та освітньою програмою;
- підвищення якості підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці й забезпечення національної економіки кваліфікованими фахівцями;
- посилення ролі роботодавців і фахових об'єднань у системі підготовки кваліфікованих кадрів від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- модернізація змісту освіти з метою приведення його у відповідність до вимог ринку праці;
- підвищення рівня конкурентоспроможності випускників Університету в умовах глобалізації та сприяння зростанню рівня зайнятості молоді;
- скорочення періоду адаптації випускників до професійної діяльності.

1.6. Вимоги Положення є обов'язковими для всіх учасників освітнього процесу, задіяних в організації та забезпеченні навчання за дуальною формою здобуття освіти, а також для здобувачів вищої освіти.

1.7. У цьому Положенні терміни вжито в такому значенні:

Координатор від Університету - співробітник Університету, який відповідає за організацію здобуття освіти за дуальною формою та призначається ректором Університету.

Координатор від Роботодавця - працівник, який відповідає за організаційно-методичне супроводження здобуття освіти за дуальною формою та призначається керівником підприємства, установи, організації.

Куратор - науково-педагогічний працівник Університету, який контролює виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти й програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається ректором Університету.

Наставник - кваліфікований працівник роботодавця, який контролює виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці та призначається керівником підприємства, установи, організації.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» та в інших нормативних документах.

2. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття вищої освіти

2.1. Учасниками реалізації навчання за ДФЗВО є здобувачі вищої освіти і викладачі Університету з одного боку і Роботодавці – з іншого.

2.2. Відносини між Університетом, Роботодавцем і здобувачем вищої освіти за дуальною формою регулюють відповідний тристоронній договір про здобуття освіти за дуальною формою (Додаток 1), це Положення, інші договори та законодавчі акти.

2.3. В організації здобуття освіти за дуальною формою беруть участь Роботодавці, які мають достатню матеріально-технічну базу й кадрові ресурси для забезпечення практичного навчання на робочих місцях для здобувачів освіти за відповідною освітньою програмою. Рішення про достатність ресурсів, що є в наявності у Роботодавців, приймає Університет.

2.4. Діяльність суб'єкта господарювання щодо організації практичного навчання здобувача вищої освіти на робочому місці під час здобуття вищої освіти за дуальною формою не потребує ліцензування.

2.5. Навчальне навантаження здобувача вищої освіти ДФЗВО розподіляється між навчанням в Університеті та на робочому місці на підприємстві/установі/в організації залежно від особливостей освітньої програми.

2.6. Для забезпечення організації навчання за дуальною формою та ефективною комунікації між усіма зацікавленими сторонами в тристоронньому договорі визначаються куратор дуального навчання й наставник (наставники).

2.7. Для організації ДФЗВО можуть бути використані такі моделі поділу навчального навантаження:

модель поділеного дня: кілька годин впродовж дня навчання відбувається в Університеті, кілька годин – на робочому місці на підприємстві/установі/в організації;

модель поділеного тижня: кілька днів упродовж тижня навчання відбувається в Університеті, а впродовж іншої частини тижня – на робочому місці;

блочна модель: навчання в Університеті та на робочому місці відбувається за блоками (1 блок – це один чи декілька тижнів, місяців, семестр);

часткова модель: частина теоретичного навчання покривається за рахунок навчання у навчально-практичних центрах.

2.8. Обрана модель організації освітнього процесу за ДФЗВО описується в освітній програмі.

2.9. Практичне навчання на робочих місцях є складником освітньої програми, обліковується у кредитах ЄКТС і має становити від 25 % до 60 % від загального обсягу кредитів, визначеного освітньою програмою.

2.10. Вчена рада Університету приймає рішення про впровадження ДФЗВО на відповідній освітній програмі на основі клопотання завідувача відповідної кафедри з урахуванням потреб ринку праці, та затверджує перелік освітніх програм, за якими навчання за ДФЗВО є доцільним.

2.11. ДФЗВО можуть обирати здобувачі вищої освіти відповідної освітньої програми, які навчаються за денною формою навчання, виявили особисте бажання, а також пройшли відбір у Роботодавців.

2.12. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану, програми навчання за ДФЗВО та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за ДФЗВО у формі семестрового контролю здійснюють Університет спільно із Роботодавцем відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та вимог освітньої програми.

2.13. Атестація здобувачів, які навчаються за ДФЗВО, здійснюється у формі, передбаченій освітньою програмою. Тематика кваліфікаційної роботи або перелік запитань для атестаційного іспиту погоджується з Роботодавцем. Представники Роботодавця можуть бути включеними до складу кваліфікаційної комісії Університету.

2.14. Інформація про здобуття освіти за дуальною формою має бути відображеною в документах про освіту (додаток до диплома). Університет може видавати інші документи, що засвідчують одержання освіти за ДФЗВО відповідно до чинного законодавства.

2.15. Інші питання, пов'язані з організацією дуальної форми здобуття освіти, визначають Університет та Роботодавець з урахуванням вимог чинного законодавства України.

3. Особливості зарахування здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою

3.1. Відбір здобувачів для залучення до ДФЗВО проводиться, як правило, після отримання заявки від Роботодавців з визначенням потреби у фахівцях та терміну ДФЗВО за наявності трьохсторонніх договорів з Роботодавцями про співпрацю в організації ДФЗВО, на основі чого Університет оголошує про початок набору на дуальну форму здобуття освіти.

3.2. Процедура відбору здобувачів освіти для здобуття освіти за ДФЗВО погоджується Роботодавцем та Університетом.

3.3. При укладанні тристороннього договору про навчання за дуальною формою здобуття освіти передбачається укладення Роботодавцем трудового договору зі здобувачем освіти.

3.4. На підставі проведеного конкурсного відбору серед здобувачів, заяви здобувача та укладеного тристороннього договору видається наказ ректора про переведення здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти, в якому вказується інформація про призначення відповідальних осіб від зацікавлених сторін:

з боку Університету – куратора (кураторів) дуального навчання за обраними освітніми програмами, спеціальностями та рівнями вищої освіти;

з боку суб'єктів господарювання – координатора дуального навчання.

3.5. У разі зарахування здобувача освіти на дуальну форму здобуття освіти чи передчасного припинення дії договору про здобуття освіти за дуальною формою за здобувачем зберігається право на отримання стипендії та інших соціальних гарантій.

3.6. Переведення здобувача освіти на ДФЗВО здійснюється на основі заяви здобувача освіти або, у разі недосягнення ним повноліття, заяви одного з батьків чи інших законних представників.

3.7. Переведення здобувачів вищої освіти на ДФЗВО здійснюється, як правило, до початку навчального семестру, або протягом місяця від його початку за наказом ректора.

3.8. Проект наказу вносить координатор дуального навчання від Університету. У проекті наказу має бути відображено: місце і термін навчання на підприємстві, установі чи організації; реквізити договору; проведення інструктажу з охорони праці.

3.9. При переході на дуальну форму здобуття освіти за здобувачем освіти зберігається джерело фінансування, стипендія та пільги, якщо такі є.

3.10. У разі відрахування здобувача освіти з Університету, Работодавець має право достроково розірвати з ним договір.

4. Права та обов'язки сторін дуальної форми здобуття вищої освіти

4.1. Університет зобов'язаний:

4.1.1. надати своєчасну методичну допомогу з організації навчання на робочих місцях представникам Работодавця, задіяним в організації дуальної форми здобуття освіти;

4.1.2. проводити регулярні зустрічі з Работодавцями (не рідше одного разу на рік) та організовувати зворотній зв'язок від здобувачів освіти за участі особи, яка виконує обов'язки куратора, про відповідність результатів навчання на робочих місцях цілям та вимогам освітньої програми;

4.1.3. забезпечувати можливість проведення спільного оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою здобуття освіти за участі представників Работодавців.

4.2. Університет має право звертатися до Работодавця із запитом щодо стажування в його підрозділах педагогічних та науково-педагогічних працівників закладу освіти.

4.3. Координатор від Університету зобов'язаний:

4.3.1. організувати пошук та попередній відбір Работодавців, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити набуття здобувачами вищої освіти компетентностей програмних результатів навчання;

4.3.2. ініціювати та реалізовувати переговорний процес з Работодавцями щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;

4.3.3. готувати та узгоджувати трьохсторонні договори про співпрацю з Работодавцями щодо партнерства в організації дуальної форми здобуття освіти;

4.3.4. проводити роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо особливостей та переваг дуальної форми здобуття освіти;

4.3.5. координувати організацію відбору здобувачів освіти, які бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти, та погоджувати їх персональний склад з Роботодавцями;

4.3.6. організувати обговорення із Роботодавцями змісту відповідних освітніх програм щодо відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;

4.3.7. ініціювати і контролювати створення та узгодження програми навчання за ДФЗВО;

4.3.8. забезпечувати безперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення проблемних питань в організації навчання, що можуть виникати;

4.3.9. ініціювати та контролювати призначення куратора для кожного здобувача освіти за дуальною формою здобуття освіти;

4.3.10. координувати роботу осіб, які виконують обов'язки кураторів;

4.3.11. брати участь в аналізі результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою здобуття освіти, вносити пропозиції щодо поліпшення якості підготовки.

4.4. Куратор зобов'язаний:

4.4.1. складати програму навчання за дуальною формою, враховуючи потреби (вимоги) Роботодавця;

4.4.2. забезпечувати поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану;

4.4.3. підтримувати постійну комунікацію зі здобувачем освіти та представниками Роботодавця (зокрема, наставником) з метою своєчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання індивідуального навчального плану в повному обсязі;

4.4.4. за потреби ініціювати внесення змін до програми навчання за дуальною формою;

4.4.5. звітувати про результати своєї роботи перед координатором від Університету.

4.5. Роботодавець зобов'язаний:

4.5.1. укладати тристоронні договори про дуальну форму здобуття освіти, трудові договори зі здобувачами освіти та погоджувати відповідні індивідуальні навчальні плани;

4.5.2. призначати здобувачеві освіти особу, яка виконуватиме обов'язки наставника, з найбільш досвідчених та кваліфікованих фахівців;

4.5.3. створювати умови для підвищення професійного рівня наставників;

4.5.4. забезпечувати здобувачів освіти предметами та засобами праці, спецодягом;

4.5.6. проводити інструктажі з техніки безпеки та охорони праці для здобувачів освіти на виробництві.

4.6. Роботодавець має право:

4.6.1. вносити пропозиції щодо зміни змісту освітніх програм та оновлення навчальних планів, ініціювати створення нових освітніх програм;

4.6.2. призначати особу (осіб), яка виконує обов'язки координатора від Роботодавця, для забезпечення організаційно-методичного супроводу навчання за дуальною формою здобуття освіти та ефективної комунікації з Університетом;

4.6.3. надавати можливість стажування на виробництві педагогічним та науково-педагогічним працівникам Університету;

4.6.4. пропонувати здобувачам освіти за дуальною формою укладання трудового договору.

4.7. Координатор від Роботодавця зобов'язаний:

4.7.1. відповідати за співпрацю із Університетом з питань узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньої програми, за якою навчатимуть за дуальною формою та програми навчання за дуальною формою;

4.7.2. брати участь у відборі здобувачів освіти, які бажають долучитися до дуальної форми здобуття освіти за відповідними освітніми програмами;

4.7.3. супроводжувати реалізацію практичного складника дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми;

4.7.4. забезпечувати безперервну комунікацію із Університетом;

4.7.5. здійснювати контроль за розподілом та своєчасним переміщенням здобувачів освіти у структурних підрозділах суб'єкта господарювання;

4.7.6. брати участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносити пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

4.8. Наставник зобов'язаний:

4.8.1. здійснювати керівництво навчанням здобувачів освіти відповідно до програми навчання за дуальною формою на робочому місці;

4.8.2. сприяти адаптації здобувача освіти до робочого місця;

4.8.3. брати участь у оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою спільно з уповноваженими представниками Університету.

5. Фінансове забезпечення

5.1. Фінансування навчання за ДФЗВО здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів юридичних чи фізичних осіб та відповідно до чинного законодавства.

5.2. На період навчання здобувачі вищої освіти працевлаштовуються до суб'єкта господарювання й забезпечуються заробітною платнею.

6. Організація дистанційного навчання

6.1. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

6.2. Дистанційне навчання в Університеті реалізується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

6.3. Дистанційна форма навчання - форма організації освітнього процесу в Університеті, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень.

6.4. Запровадження дистанційної форми навчання в Університеті можливе за погодженням з МОН України.

6.5. Строк навчання здобувачів вищої освіти за дистанційною формою встановлюється Університетом і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямками підготовки та спеціальностями.

6.6. Кількість здобувачів вищої освіти, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення вченої ради Університету в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки іноземців.

При цьому норматив чисельності здобувачів вищої освіти та слухачів, що навчаються в Університеті за дистанційною формою, повинен становити не менше одного викладача на вісімнадцять здобувачів.

6.7. Освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

6.8. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, урок, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

6.9. Лекція, консультація, семінар, урок проводяться зі здобувачами вищої освіти дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

6.10. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

6.11. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

6.12. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

6.13. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання в Університеті включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші визначені Університетом контролю знань, умінь та навичок, набутих здобувачем освіти у процесі навчання.

Усі контрольні заходи здійснюються відповідно до рішення Університету дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

6.14. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти Університету повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

7.2. Зміни й доповнення до Положення вносяться наказом ректора Університету.

ДОГОВІР ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
№__

м. Харків

«__» _____ 202_р.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди (далі – Університет) в особі ректора Бойчука Юрія Дмитровича, який діє на підставі _____ Статуту Університету та _____ (далі – Підприємство) в особі _____, який діє на підставі _____ та здобувач вищої освіти _____ (далі – Здобувач), разом іменовані – Сторони, уклали цей договір про дуальну форму здобуття вищої освіти (далі – Договір) про таке:

1. Предмет договору

1.1. Університет та Підприємство зобов'язуються спільно організувати і впроваджувати елементи дуальної форми навчання у практичну підготовку Здобувача, що навчається за спеціальністю _____.

1.2. У цьому Договорі Сторони в своїх взаєминах керуються нормами чинного законодавства України у сфері вищої освіти (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»), а також Кодексом законів про працю України.

1.3. Метою впровадження елементів дуальної форми навчання є підвищення якості підготовки кваліфікованих кадрів відповідно до стандарту вищої освіти у частині практичної підготовки зі спеціальності _____ шляхом набуття практичних навичок в Університеті та на базі підрозділів Підприємства.

2. Права й обов'язки Сторін

2.1. Університет зобов'язаний:

2.1.1. Розробляти та погоджувати з Підприємством індивідуальний навчальний план, терміни навчання Здобувача на базі Підприємства, основні напрямки діяльності Здобувача під час проходження навчання та виробничої практики на базі Підприємства.

2.1.2. Призначити куратора дуальним навчанням від Університету, що забезпечує організацію та контролює виконання навчальних планів і програм Здобувачем.

2.1.3. Для досягнення Здобувачем належного рівня теоретичних знань забезпечувати його навчально-методичною літературою та матеріалами відповідно до цілей і завдань професійної підготовки.

2.1.4. За потреби надавати своєчасну методичну допомогу з організації практичного навчання на робочому місці співробітникам Підприємства.

2.1.5. Провести позаплановий інструктаж Здобувачеві з безпеки життєдіяльності в зв'язку зі змінами умов виконання навчальних завдань.

2.1.6. Забезпечити проведення спільно із Підприємством оцінювання результатів навчання Здобувача.

2.2. Університет має право:

2.2.1. Здійснювати контроль за проходженням практичної підготовки за дуальною формою навчання на Підприємстві.

2.2.2. Звертатися до Підприємства із запитом щодо стажування в його підрозділах науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету.

2.3. Підприємство зобов'язується:

2.3.1. Спільно з Університетом розробити та погодити програму практичного навчання на робочому місці.

2.3.2. Укласти із Здобувачем відповідний договір (трудову угоду), що передбачає надання робочого місця, грошову винагороду та інші умови реалізації трудових відносин.

2.3.3. Забезпечити реалізацію практичної складової дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми.

2.3.4. Призначити Здобувачеві наставника з найбільш досвідчених кваліфікованих фахівців.

2.3.5. Ознайомити Здобувача зі Статутом, правилами внутрішнього трудового розпорядку Підприємства, правилами поведінки на робочих місцях і на території Підприємства, санітарними, протипожежними, іншими загальнообов'язковими нормами і правилами, проводити інструктажі з охорони праці.

2.3.6. Надавати Здобувачу справне устаткування, інструменти, технологічні карти, описи, схеми і робочі матеріали, необхідні для здобуття зазначеного в цьому Договорі фаху.

2.3.7. Здійснювати контроль за виконанням Здобувачем програми практичного навчання на робочому місці, зокрема своєчасним переміщенням по структурним підрозділам Підприємства.

2.3.8. Сприяти незалежній оцінці якості професійної підготовки Здобувача. Брати участь у проведенні підсумкової атестації випускних груп, незалежному оцінюванні рівня професійної підготовки та присвоєння кваліфікації випускникам.

2.4. Підприємство має право:

2.4.1. Застосовувати до Здобувача під час навчання матеріальне та моральне стимулювання за якісні показники навчання чи заходи дисциплінарного впливу при порушенні правил трудового розпорядку.

2.4.2. Вносити пропозиції про можливе працевлаштування Здобувача на виробництві після закінчення навчання в Університеті.

2.4.3. Брати участь в оцінюванні результатів дуального навчання.

2.4.4. Вносити пропозиції щодо зміни змісту індивідуального навчального плану, освітньої програми.

2.5. Здобувач зобов'язаний:

2.5.1. Відвідувати Підприємство й сумлінно виконувати індивідуальний навчальний план.

2.5.2. Дотримуватися під час навчання правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки й охорони праці на Підприємстві.

2.5.3. Дбайливо та ощадливо ставитися до майна Підприємства.

2.5.4. Виконувати завдання, розпорядження наставника та куратора в межах виконання вимог індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці.

2.6. Здобувач має право:

2.6.1. Отримувати заробітну плату й додаткові винагороди, соціальні пільги, передбачені працівникам Підприємства.

2.6.2. Користуватися спеціальною літературою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання індивідуального навчального плану.

2.6.3. Відмовитися від дорученої роботи, якщо вона суперечить вимогам чинного законодавства з питань охорони праці й охорони виробничого середовища чи довкілля.

2.6.4. Обирати робоче місце із запропонованих Підприємством та ініціювати своє переміщення у структурних підрозділах Підприємства.

3. Строк дії Договору

3.1. Цей Договір набуває чинності з моменту його підписання Сторонами і діє до повного виконання умов Договору Сторонами.

3.2. Договір може бути достроково розірваний за згодою Сторін або на вимогу однієї зі Сторін у порядку та на підставі, що передбачені чинним законодавством України.

3.3. Додаткові умови та зміни до Договору розглядаються Сторонами та оформлюються у вигляді додаткової угоди до Договору, що є його невід'ємною частиною з моменту підписання Сторонами.

4. Відповідальність Сторін

4.1. Сторони несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за цим Договором відповідно до законодавства України.

4.2. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання зобов'язань за цим Договором, якщо це стало наслідком обставин непереборної сили.

4.3. Усі спори та розбіжності, що виникають з цього Договору, Сторони зобов'язуються вирішувати шляхом переговорів, у разі недосягнення згоди – ці спори та розбіжності вирішує суд у встановленому законодавством порядку.

5. Інші умови

5.1. В інших випадках, не передбачених умовами цього Договору, відносини Сторін регулюють норми чинного законодавства.

5.2. Договір укладений у 3 (трьох) примірниках, що мають однакову юридичну силу, для кожної зі Сторін.

6. Реквізити Сторін

Підприємство	Університет	Здобувач освіти